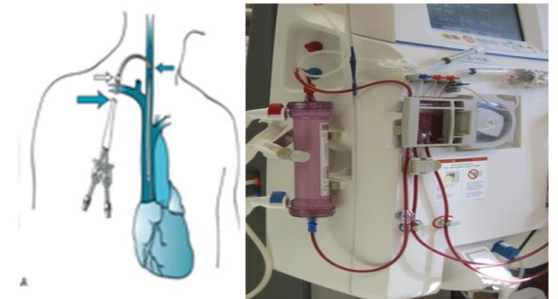

ضرورت انجام همودیالیز برای مبتلایان به

در نارسایی کلیه

کلیه های سالم با خارج کردن مایعات اضافی، مواد زائد و بعضی از مواد معدنی خون را تصفیه می کنند. وقتی عملکرد کلیه به میزان ۸۵٪ یا بیشتر از دست برود، نیاز به انجام درمان های نگه دارنده برای جایگزینی کار کلیه، دفع سموم، مواد زائد و آب اضافه از بدن است. یکی از درمان های نگه دارنده و جایگزین، دیالیز خونی یا همودیالیز است که تنها قسمتی از عملکرد کلیه را انجام می دهد.

همودیالیز فرایندی است که طی آن خون از بدن بیمار مبتلا به نارسایی کلیه خارج می شود و پس از تصفیه شدن در دستگاه همودیالیز، به بدن بر گردانده می شود. دستگاه دیالیز یا کلیه مصنوعی، ماشینی است که می تواند مواد زائد را از خون جدا کند یا مواد لازم را به آن بیافزاید.

در همودیالیز، خون به تدریج از بدن خارج می شود، از میان یک فیلتر مخصوص که مواد اضافی را جدا می کند می گذرد و خون تصفیه شده دوباره به بدن باز گردانده می شود.

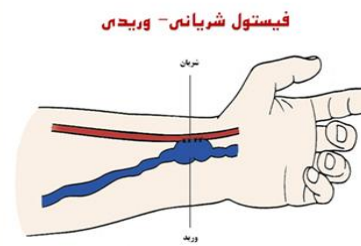
روش های دسترسی به خون برای انجام

همودیالیز

جهت انجام همودیالیز ابتدا باید راه مناسب برای دستیابی به گردش خون بیمار پیدا کرد، راه های متفاوتی برای این کار وجود دارد.

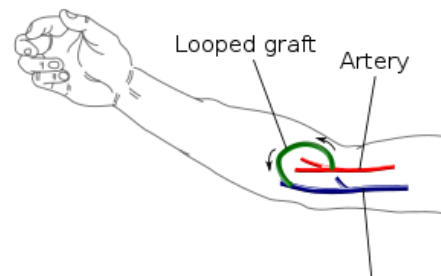
۱- فیستول شریانی وریدی

توسط جراح عروق، ارتباط بین سرخرگ و سیاهرگ ایجاد می شود. (که معمولاً یک ماه بعد از عمل جراحی قابل استفاده است)

۲- گرافت شریانی وریدی

یک لوله قابل ارتجاع برای برقراری ارتباط بین سرخرگ و سیاهرگ است که گرافت نامیده شده و دو تا سه هفته بعد از عمل جراحی قابل استفاده است.

۳- کاتر دائم یا موقت

در صورتی که بیمار نیاز به دیالیز سریع تر داشته باشد ولی فیستول یا گرافت قابل استفاده نداشته باشد از این کاتر که در یک سیاهرگ بزرگ جایگذاری می شود استفاده می شود. بسته به نیاز بیمار ممکن است کاتر موقت برای استفاده حدود یک ماه یا کاتر دائم برای استفاده حدود یکسال تعبیه گردد.

همودیالیز چگونه انجام می شود؟

□ بعد از اینکه راه مناسب برای دستیابی به عروق بیمار آماده شد، بیمار طبق نظر پزشک به بخش همودیالیز معرفی شده و دستور انجام همودیالیز برای بیمار داده می شود.
□ ابتدا بیمار توسط پرستار وزن شده و فشار خونسنج کنترل می گردد.

□ بیمار به دستگاه وصل شده و دیالیز شروع می شود.

هر جلسه دیالیز چقدر طول می کشد؟

هر نوبت دیالیز بین ۳-۵ ساعت و معمولاً ۴ ساعت طول می کشد. معمولاً جلسات اول کوتاه تر و جلسات بعدی می تواند طولانی تر باشد.

آیا همودیالیز عارضه دارد؟

اکثر بیماران، همودیالیز را به خوبی تحمل می کنند، اگرچه حین دیالیز عوارضی مثل کاهش فشارخون از شایع ترین عوارض محتمل است که به صورت احساس سبکی سر، کوتاهی عمق تنفس، درد شکم، درد عضلات، تهوع و استفراغ بروز می کند. این عارضه در اثر مصرف زیاد آب و نمک در فواصل بین جلسات دیالیز و کاهش ناگهانی فشارخون در حین دیالیز ایجاد می شود. ولی با محدودیت مصرف آب و نمک در فواصل

یا من اسم دواء و ذکره شفاء

راهنمای بیمار

آشنایی با همودیالیز

کد محتوا: 310

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

- **مصرف داروها** طبق دستور پزشک و نگهداری صحیح آن برای اثربخشی بهتر.
- **مراجعه منظم به بخش دیالیز** طبق برنامه داده شده توسط بخش دیالیز و دستور پزشک، بدون حذف هیچ جلسه ای
- **اضافه وزن بین جلسات دیالیز** ۳ تا ۵ درصد وزن بدن برای هر فرد، اضافه وزن بیش از حد علامتی از احتباس مایعات و عدم رعایت مراقبت های لازم است

تهیه کننده: معصومه قانع "مربی کشوری دیالیز و مسئول آموزش سلامت بیمار"

مشاور علمی: دکتر مژگان مرتضوی "فوق تخصص نفرولوژی"

طرح: پروانه خراسانی "عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان دانشکده پرستاری مامایی"

تدوین: محمودنصر اصفهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"

۱۳۹۲

بروزرسانی معصومه قانع "سوپر وایزر آموزش سلامت، مربی دیالیز" خرداد ۱۳۹۹

منبع: Hand book Dialysis 2012

پرستار و دیالیز ۲۰۱۳

دیالیز و غذا نخوردن حین دیالیز، احتمال بروز این عارضه کاهش می یابد.

توصیه های مراقبت در منزل برای بیماران

تحت درمان با همودیالیز

مراقبت از راه دسترسی عروقی: مانند فیستول، گرافت و کتترهای موقت یا دائم.

محدودیت مصرف نمک (اجتناب از مصرف غذاهای آماده، سوسیس، کالباس، چیپس، خیار شور و غذاهای کنسرو شده)

رژیم غذایی کم پتاسیم و کم فسفر

- **محدودیت بعضی از میوه ها** (زردآلو، موز، مرکبات، هلو، گریپ فروت، طالبی و گرمک، آوکادو، انجیر خشک، انبه، کیوی، آلو، خرما، کشمش)،
 - **محدودیت برخی سبزی ها و حبوبات** (کلم، کلم قمری، زردک، چغندر، گوجه، باقلا، نخودفرنگی، کدو تنبل، عدس، بنشن)
- محدودیت مصرف آجیل و مغزیجات**

- **محدودیت مصرف لبنیات** بدلیل دارا بودن مقادیر زیاد فسفر.

لازم به ذکر است مصرف میزان مواد پروتئینی مثل گوشت قرمز، گوشت سفید، تخم مرغ و ماهی طبق نظر کارشناس تغذیه برای هر بیمار مشخصی گردد.